

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema LXXXIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

uitate, ego meipsum perimam, vt mox non tantum à miseris sim liber, sed etiam à peccatis cessem.

RESPON FIAT voluntas Domini, dicendum. Si is velit nos viuere, viuendum Si iubeat mori, moriendum. Si dicat Dominus. Volo te viuere & facere officium: tu dic id Psal. 118. v. 17. Non moriar, sed viuum & narrabo, &c. Melius esset cum Christo viuere, at viuendum propter vos, ait Paulus, Phil. 1. v. 24. Omnibus dicitur, non occides. Ergo etiam tibi. Expecta Dominum, Ipse faciet, Psal. 37. v. 5. & 37.

Et recte Hieronymus: Non recipit Dominus animas, quæ ipso nolente exierunt de corpore. Dei est nos soluere, & non nostrum. Er soll vns Sene: ahead geben / wir nicht selbst. Et pertinent tales in numerum eorum, quos Joannes vocat *Timidos*, *Verzagte*. Illorum pars in lacu, Apoc. 21. v. 8.

F I N I S.

THEMA LXXXIII.

Ecclef. 7. v. 3.

Melius est ire in domum luctus, quam in domum conuiuii. In illo, &c. ad vers. 4.

DISPOSITIO.

Congregati sumus hodie in presentis funeris deductione ad domum luctus. Vidimus enim lugubria, & luctum super morte defuncti nostri. Itaque etiam antiqua consuetudo & laudabilis postulat, vt lugubria quoque audiamus. Et ideo recte in funeribus congregamur hic, tanquam in domo luctus. Hoc enim ipse etiam Salomon sapientissimus commendat hoc loco, & melius affirmat esse, quam si conuenissemus in domo conuiuii. Cor sapientium in domo luctus sepius versari, etiam verbis sequentibus vers. 5. ostendit. Hoc vero quia nobis nonnihil absurdum videri possit, iam erit paulo accuratius expendendum.

Dico.

Dicemus 1. quid intelligatur per domum luctus aut conuiuii.

2. Quare melius ire in domum luctus.
3. Et quis præterea huius loci vsus.

I. Pars.

1. Ingressi in domum luctus, est ingredi ad miseris, ægrotos, vel in priuatis ædibus, vel in Nosodochiis, Nosocomiis, *Lazareth / Hospital / &c.* vel alibi decubentes; aut visitare ægros & afflictos, tentatos, morituros, & eiusmodi luctuosos homines. Sicut Ios Rex visitat Elisæum moriturum & decubentem, 2. Reg. 43 v. 14. De hac domo luctus, Matth. 25. v. 36. *Eger fui & visitastis me.*

2. Deinde est ingredi templum, vbi funebria tractantur: Committari funus, & tractare tristitia. Flere cum fletibus, Rom 12 v. 11.

Domus autem conuiuii, non tantum est hospitium aut caupona sed omnis locus, ad quem confluunt homines potandi, ludendi, &c. causa. Præsertim vbi talis est cōuentus, de quo Esa. 5. v. 11. Prou. 23. v. 30. Sicut igitur ire in domum luctus, est conuersari lugentibus: ita ire in domum cōuiuii est accedere conuiuia, sectari gaudia mundana, splendide epulari cum helluone illo Luc. 16.

II. Pars.

Salomon igitur hoc loco pronunciat, Melius esse ingredi domum luctus, quam conuiuii.

Notandum autem, quod non improbet honestas cōuersationes bonorum: aut conuiuia honesta ad hilaritatem instituta, vel tempore nuptiarum, aut alio. Sicut filii Iobis solennia agunt conuiuia, in pietate. Hiob. 1. v. 4. Idem de Patriarchis legitur, Gen. 18. & 21. v. 8. &c. Et ideo creauit Deus vinum, vt lætificet cor hominis, Psal. 104. v. 15. Nec improbat honesta Musica in conuiuio vini, Syr 31. ver. 7. Et ne absurdum videatur, melius ingredi in domum luctus, ipse Salomon rationem affert hanc: Quia in domo luctus finis omnium hominum.

Hoc

Hoc vult. Vbi funebria, trista, & luctuosa tractantur, (quod in primis fit in concionibus funebribus, & eiusmodi processionibus) ibi cogitamus de vitæ humanæ termino instabili & incerto: nisi plane simus trunci, bardi & ætæ: atque sine sensu.

Sic enim teste Syr. 38 v. 23. funus alloquitur comites, heri mihi, hodie tibi.

Si moriantur iuniores, cogitamus, Caro, fœnum, flos agrî, manè virens, &c. Esa. 40. Psal. 90. & 102. Si adulti, cogitamus: Nemo tam fortis, quin à morte vincatur. Mors nemini parcit.

Si senes, cogitamus. Non post annos plurimos quenquam posse effugere mortem. *Nein Alter hiffte für dem Todt.* Hæ cogitationes multo sunt meliores, & plus ædificant, quam quæ in domo conuiuii sunt. Nam in hac tractatur de his, quæ quotidie accidunt, rebus nouis: prout sunt studia conuiuiarum.

Nauita de ventis, de nauis narrat arator.

Enumerat miles vulnera, pastor oues.

Nemo hic de morte cogitat. Iæta tractantur & omnia tristitia quatiuntur foras.

Interdum quoque audiuntur turpia, obscœna, scandaloſa, de quibus Eph. 4. vers. 29. & 5. v. 4. Et si optime cedit, otiosa verba audiuntur multa, de quibus ratio reddenda, Matth. 12 v. 36.

2. Addit Salomon, quæ in domo luctus fiant, hæc à viuis ad animum reuocari. Quicumque enim p̄i sunt, hoc agunt, vt ad ædificationem omnia seruiant, 1. Cor. 14. v. 6. *Canimus tum: Nuhn lassen wir / ic. Schicken vns anch mit gangen fleiß / dann der Todt kompt vns gleicher weiß.* Omnis cordatus afficitur aliorum miseris: vt de suis cogitet, & præparet se ad eundem agonem.

Cum vicissim in domo conuiuii læpe sic seipſos excipiant conuiuæ, vt obliuiscantur nominis sui, & neque os, neque manus, neque pedes amplius possint facere officium, Certe si contingeret tum mori hominem, non possit

animam suam commendare Deo : Satius fuisset si illud tempus consumpsisset in domo luctus. Vera igitur Salomon hic narrat.

III. Pars.

Quis præterea huius narrationis vsus, Salomon sequenti versu 5. ostendit, inquiens. Cor sapientum in domo luctus: Cor stultorum in domo conuiuii.

I. **DOCT** autem vehementer desipere illos, qui inuiti & rari accedunt actus funebres, nec possunt tolerare eos, qui sæpius de morte disserunt. Si audiant talia, respondent idem quod Xerxes Artabano : Mittamus ista tristia, cum lætiora in manibus habeamus. Imitantur voces illorum, Sap. 2. v. 6. & sequentibus. *Last vns dasür jezte lustig seyn. Last vns dasür einader zutrinken.* Sic secuti semper sunt. Mors aggreditur illos in tempore malo, Ecclef. 9. v. 12. Quia imparati sunt. Hamus nocens. ibid. v. 12. Laqueus, Luc. 21. Fur, 2. Pet. 3.

Contra sapientes semper sunt memores mortis, iuxta id Syrac. 7. in fine. Libenter conuersantur lugentibus. Orant, Docent nos, Psal. 39. v. 6. & 90. v. 22.

Veteres picturis atque aliis modis hoc suis crebro inculcarunt. Hieronymus dicere solitus: semper se videri sibi audire vocem, Surgite mortui ad iudicium. Philippus Macedo quotidie audire cupiebat: *Homo es. Egyptii ex cranio in conuiuio bibebant.*

Nos potius Christiani semper sumus memores mortis, præsertim in funcribus, Syr. 38. v. 23. Huius nos monere debent Epitaphia, pulsus campanarum, cœmeteria, &c. Et in conuiuio quoque sumus mortis memores, Syr. 11. v. 27. & 18. v. 25. Atque quia extrema gaudii luctus occupat, Prou. 14. v. 13. Cogitemus, quam tristes sæpe fuerint exitus conuiuiorum. Filiorum Job, Hiob. 1. v. 19. Abaloni, vbi Ammon occisus, 2. Samuel. 13. Vasthi, Esth. 1. Philistinorum, Jud. 16. vers. 30. Balthasaris, Dan. 5. v. 30. Adoniz, 1. Reg. 1. v. 49.

H. Pii

II. Pii & cordati non recreantur, si lugubria & fune-
bria tractentur. **Quin** potius omni tempore lumbi sint
accincti, Luc. 12. v. 35. lampades instructæ, Matt. 25. v. 4.
Quia semper desiderant esse cum Christo, quod melius,
Phil. 1. v. 23. liberari, Ro. 8. v. 22. superindui, 2. Cor. 5. v. 2.

F I N I S.

THEMA LXXXIV.

Eccles. 7. v. 4.

Melior est tristitia risu, quia, &c.

DISPOSITIO.

Salomon ille sapientiæ nomine celeberrimus, in capite
7. libri sui, cui titulum fecit Ecclesiastes, tria ponit, quæ
rationi humanæ possunt videri absurdissima. Is enim sem-
per id, quod (secundum rationis humanæ iudicium) de-
terius est, anteposuit illi, quod (eidem rationi) videtur me-
lius. Melius enim, inquit, esse mori, quam nasci. Melius
esse in domo luctus, quam in domo conuiuii. De his duo-
bus aliis temporibus audiuimus. Tertium vero illud est,
quod charitati vestræ prælegimus, non minus absurdum
rationi, quam sunt cætera duo: quando dicit, Meliorem
esse tristitiam risu. Certum autem est, quod Salomon non
studio contradicendi, aut studio singularitatis hæc pro-
posuerit, sed dictante Spiritu sancto. Et propterea ratio-
nē addit, ex qua colligitur, quod vere res ita habeat: Tri-
stitia enim cor emendat asserit. Videbimus ergo, quo-
modo & in quibus melior sit tristitia risu: Et quomodo
tristitia cor (iuxta hoc sapientis pronuntiatū) emendetur.

Recte autem pronunciaſſe Salomonem, colligitur ex
ſequentibus.

1. Primum hæc tristitia melior est risu, cum propter
peccata nostra contristamur. Quemadmodum Dauid
coarctatur valde, 2. Sam. 7. v. 10. Niniuitæ, Jon. 3. v. 5.

Hæc tristitia cor emendat. Facit enim peccati agnitio
& contritio, vt deprecemur culpam, & emendemus vitam.

Vide